

Maciej Jabłoński

Prawno-administracyjne aspekty ochrony wód w Polsce

Studia Ecologiae et Bioethicae 9/4, 49-62

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MACIEJ JABŁOŃSKI

Instytut Ekologii i Bioetyki, UKSW, Warszawa

Prawno-administracyjne aspekty ochrony wód w Polsce

Słowa kluczowe: zasoby wodne, prawo własności wód, korzystanie z wód, ochrona wód

Keywords: Water resources, Ownership of water, Water use, Water protection

Wstęp

Zagadnienie ochrony wód jest istotnym elementem ochrony środowiska w Polsce. Gospodarka wodna ze względu na swój wpływ na funkcjonowanie państwa, podmiotów gospodarczych oraz gospodarstw domowych jest pod szczególnym nadzorem administracji publicznej. Ustawodawca określił zakres przedmiotowy uprawnień i obowiązków samorządu terytorialnego oraz administracji państwowej. Składają się na nie zagadnienia faktyczne i prawne związane ze zwykłym korzystaniem z wód, jak również rozwiązania dotyczące sytuacji monitorowania, czyli prewencji i zapobiegania zdarzeniom losowym, takim jak susza czy powódź. Niezwykle ważną sprawą pozostaje również uregulowanie stosunków własnościowych związanych z gospodarką wodną. Przepisy prawne w sposób precyzyjny wskazują na możliwość legitymowania się nieograniczonym czy też ograniczonym prawem rzeczowym oraz sankcjonują kompetencje określonych podmiotów wchodzących w skład administracji publicznej. Organy państwowe i samorządowe realizują swoje uprawnienia w oparciu o wskazane w normach prawnych procedury administracyjne.

Podział zasobów wodnych i podstawy gospodarowania wodami

Wody stojące oraz wody w rowach znajdujące się w granicach nieruchomości gruntowej stanowią własność właściciela tej nieruchomości, stosownie do zasady: czyją własność stanowią grunty, tego własnością jest woda. Jednakże własność wody nie przekłada się automatycznie na własność urządzeń wodnych, bowiem przepisy Prawa wodnego nie stoją na przeszkodzie, aby kto inny był właścicielem wody, a kto inny właścicielem urządzeń wodnych (B). Gospodarowanie wodami jest prowadzone w taki sposób, aby działając w zgodzie z interesem publicznym, nie dopuszczać do wystąpienia możliwego do uniknięcia pogorszenia ekologicznych funkcji wód oraz pogorszenia stanu ekosystemów lądowych i terenów podmokłych bezpośrednio zależnych od wód.

Zarządzanie zasobami wodnymi służy zaspokajaniu potrzeb ludności, gospodarki, ochronie wód i środowiska związanego z tymi zasobami, w szczególności w zakresie:

- 1) zapewnienia odpowiedniej ilości i jakości wody dla ludności;
- 2) ochrony zasobów wodnych przed zanieczyszczeniem oraz niewłaściwą lub nadmierną eksploatacją;
- 3) utrzymywania lub poprawy stanu ekosystemów wodnych i od wody zależnych;
- 4) ochrony przed powodzią oraz suszą;
- 5) zapewnienia wody na potrzeby rolnictwa oraz przemysłu;
- 6) zaspokojenia potrzeb związanych z turystyką, sportem oraz rekreacją;
- 7) tworzenia warunków dla energetycznego, transportowego oraz rybackiego wykorzystania wód.

Prawo wodne wskazuje, jako instrumenty zarządzania zasobami wodnymi:

- 1) planowanie w gospodarowaniu wodami;
- 2) pozwolenia wodnoprawne;
- 3) opłaty i należności w gospodarce wodnej;
- 4) kataster wodny;
- 5) kontrola gospodarowania wodami.

Organami właściwymi w sprawach gospodarowania wodami są:

- 1) minister właściwy do spraw gospodarki wodnej;
- 2) Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej - jako centralny organ administracji rządowej, nadzorowany przez ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej;
- 3) dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej - jako organ administracji rządowej niezespółonej, podlegający Prezesowi Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej;
- 4) wojewoda;
- 5) organy jednostek samorządu terytorialnego.

Natomiast minister właściwy do spraw gospodarki wodnej (aktualnie randze podsekretarza stanu w ministerstwie infrastruktury) składa Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej, co dwa lata, nie później niż do dnia 30 czerwca, informację o gospodarowaniu wodami dotyczącą:

- 1) stanu zasobów wodnych państwa;
- 2) stanu wykorzystywania zasobów wodnych;
- 3) realizowania planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy;
- 4) współpracy międzynarodowej na wodach granicznych i realizacji umów w tym zakresie;
- 5) utrzymywania wód powierzchniowych oraz urządzeń wodnych;
- 6) prowadzonych inwestycji;
- 7) stanu ochrony ludności i mienia przed powodzią lub suszą.

W celu zapewnienia prawidłowego gospodarowania wodami, w tym w szczególności ochrony zasobów wodnych oraz ochrony ludzi i mienia przed powodzią, uzgodnienia z właściwym dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej wymaga:

- 1) studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz strategia rozwoju województwa w zakresie zagospodarowania obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi;
- 2) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego i plan zagospodarowania przestrzennego województwa w zakresie zagospodarowania stref ochronnych ujęć wody, obszarów ochronnych

zbiorników wód śródlądowych i obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi;

- 3) ustalenie lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz warunków zabudowy dla przedsięwzięć wymagających uzyskania pozwolenia wodnoprawnego, do wydania którego organem właściwym jest marszałek województwa lub dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej.

Prawo własności wód

Wody stanowią własność Skarbu Państwa, innych osób prawnych albo osób fizycznych. Podstawą przyjętego założenia jest potrzeba określenia wzajemnych relacji stosunków własnościowych, czyli odnoszących się do nieorganicznego prawa rzeczowego. Własność, czyli prawo rzeczowe skuteczne wobec wszystkich (*erga omnes*), będzie gwarantem interesów zarówno Skarbu Państwa, jak i osób prawnych i fizycznych, gdyż w sposób niekwestionowany reguluje stosunki prawne. Dotyczy to zarówno tych określonych na podstawie przyjętych rozwiązań ustawowych jak również będących skutkiem podjętych czynności prawnych. Wody morza terytorialnego, morskie wody wewnętrzne wraz z morskimi wodami wewnętrznymi Zatoki Gdańskiej, śródlądowe wody powierzchniowe płynące oraz wody podziemne stanowią własność Skarbu Państwa. Wody stanowiące własność Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego są wodami publicznymi.

Oznacza to, że są one dobrem publicznym, z którego mogą korzystać wszyscy, gdyż z własnością Skarbu Państwa lub własnością samorządową związane jest prawo do swobodnego i nieograniczonego (poza wyjątkami ustawowymi) prawo do publicznego korzystania. Oznacza to, iż wszyscy obywatele naszego kraju są legitymowani czynnie do tego, aby aktywnie korzystać z wód będących własnością zarówno Skarbu Państwa, jak i samorządu terytorialnego. Brak jest podstaw do podejmowania przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego uchwały wprowadzającej zasady korzystania ze zbiornika wodnego, który nie stanowi własności takiej jednostki samorządu. Ustawodawca nie pozostawił w kompetencji jednostki sa-

morządu terytorialnego prawa podejmowania uchwał regulujących zasady korzystania ze zbiornika wodnego, którego własność przynależy Skarbowi Państwa. Korzystanie z wód publicznych stanowiących własność Skarbu Państwa ma charakter powszechny i wszelkie ograniczenia w korzystaniu, dysponowaniu tymi wodami winny wynikać z ustawy – Prawo wodne (C).

Płynące wody publiczne nie podlegają obrotowi cywilnoprawnemu, z wyjątkiem przypadków określonych w ustawie. Władze publiczne pozostawiły sobie wyłączność, jeżeli chodzi o możliwość podejmowania zmian o charakterze własnościową wód publicznych i *de facto* decydowania o ich przeznaczeniu. Natomiast, gdy w związku z trwałym zajęciem gruntu przez wodę płynącą następuje utrata własności, to grunt trwale zalany, w sposób naturalny, przez powierzchniowe wody śródlądowe staje się własnością właściciela wody z mocy samego prawa (*ex lege*). Utrata własności następuje za odszkodowaniem od właściciela wody i w tej kwestii musi toczyć się odrębne postępowanie (D).

Prawa właścicielskie w stosunku do wód publicznych stanowiących własność Skarbu Państwa wykonują:

- 1) minister właściwy do spraw gospodarki morskiej - w stosunku do wód morza terytorialnego oraz morskich wód wewnętrznych wraz z wodami Zatoki Gdańskiej;
- 2) Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej - w stosunku do wód istotnych dla kształtowania zasobów wodnych oraz ochrony przeciwpowodziowej, w szczególności wód podziemnych oraz śródlądowych wód powierzchniowych:
 - a. w potokach górskich i ich źródłach,
 - b. w ciekach naturalnych, od źródeł do ujścia, o średnim przepływie z wielolecia równym lub wyższym od 2,0 m³/s w przekroju ujściowym,
 - c. w jeziorach oraz sztucznych zbiornikach wodnych, przez które przepływają cieki,
 - d. granicznych,
 - e. w śródlądowych drogach wodnych;
- 3) dyrektor parku narodowego – w stosunku do wód znajdujących się w granicach parku,

- 4) marszałek województwa, jako zadanie z zakresu administracji rządowej wykonywane przez samorząd województwa – w stosunku do wód istotnych dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa, służących polepszeniu zdolności produkcyjnej gleby i ułatwieniu jej uprawy.

Wody stojące oraz wody w rowach znajdujące się w granicach nieruchomości gruntowej stanowią własność właściciela tej nieruchomości. Dotyczy to zarówno Skarbu Państwa, samorządu terytorialnego, jak i osób prawnych i fizycznych. Ryby oraz inne organizmy żyjące w wodzie stanowią jej pożytki, do pobierania których jest uprawniony właściciel wody. Władztwo rozciąga się na te wody oraz wszystko, co znajduje się pod powierzchnią wody, gdyż grunty pokryte wodami powierzchniowymi stanowią własność właściciela tych wód. Natomiast przez grunty pokryte śródlądowymi wodami powierzchniowymi oraz morskimi wodami wewnętrznymi rozumie się grunty tworzące dna i brzegi cieków naturalnych, jezior oraz innych naturalnych zbiorników wodnych, w granicach linii brzegu. Grunty pokryte płynącymi wodami powierzchniowymi nie podlegają obrotowi cywilnoprawnemu, z wyjątkiem przypadków określonych w ustawie.

Korzystanie z wód

Korzystanie z wód polega na ich używaniu na potrzeby ludności oraz gospodarki. Zapis ustawowy dotyczy oczywiście dozwolonego ustawą korzystania z wód na potrzeby publiczne oraz potrzeby związane z gospodarką. Korzystanie z wód nie może jednak powodować pogorszenia stanu wód i ekosystemów od nich zależnych, a także marnotrawstwa wody, marnotrawstwa energii wody, ani wyrządzać szkód. Istotny jest fakt nie tylko samego korzystania z wody, ale przede wszystkim dokonywania tego w sposób efektywny. Miarą teź efektywności będzie korzystanie z wody bez marnotrawstwa oraz bez wyrządzania szkód. Taki stan faktyczny dotyczy korzystania z wody w warunkach zwyczajnych. Natomiast normy prawne określają również okoliczności korzystania z wody w warunkach nadzwyczajnych zdarzeń losowych. I tak dopuszczalne jest korzystanie z każdej wody w rozmiarze i w cza-

się wynikającym z konieczności zwalczania poważnych awarii, klęsk żywiołowych, pożarów lub innych miejscowych zagrożeń oraz zapobieżenia poważnemu niebezpieczeństwu grożącemu życiu lub zdrowiu ludzi albo mieniu znacznej wartości, którego w inny sposób nie można uniknąć. Pozostałe kwestie dotyczące sposobu i możliwości korzystania z wód rozstrzyga zakres przedmiotowy pozwolenia wodnoprawnego. Pozwolenie wodnoprawne, zwłaszcza którego przedmiotem jest zezwolenie na wykonanie urządzeń wodnych, jest w swej istocie sposobem zagospodarowania tego terenu, zaś każda decyzja administracyjna kształtująca wykorzystanie przestrzenne terenu musi być zgodna z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.

Każdemu przysługuje prawo do powszechnego korzystania ze śródlądowych powierzchniowych wód publicznych, morskich wód wewnętrznych wraz z morskimi wodami wewnętrznymi Zatoki Gdańskiej, i z wód morza terytorialnego. Powszechne korzystanie z wód służy do zaspokajania potrzeb osobistych, gospodarstwa domowego lub rolnego, bez stosowania specjalnych urządzeń technicznych, a także do wypoczynku, uprawiania turystyki, sportów wodnych oraz amatorskiego połowu ryb. Elementem rozstrzygającym będzie tu korzystanie z wód w sposób zgodny z ustawą oraz zasadami współżycia społecznego. Jeżeli nie będzie wiązało się z naruszaniem interesu indywidualnego czy też publicznego będzie mogło dotyczyć swobodnego korzystania, jednakże bez stosowania specjalnych urządzeń technicznych. Stosowanie tych urządzeń jest ustawowo zakazane.

Powszechne korzystanie z wód nie obejmuje:

- 1) wydobywania kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów z morskich wód wewnętrznych wraz z wodami wewnętrznymi Zatoki Gdańskiej oraz z wód morza terytorialnego;
- 2) wycinania roślin z wód lub brzegu;
- 3) wydobywania kamienia i żwiru z potoków górskich;
- 4) korzystania z wód w zbiornikach wodnych, przeznaczonych do chowu lub hodowli ryb oraz innych organizmów wodnych, usytuowanych na wodach płynących;
- 5) wprowadzania ścieków.

Ochrona wód

Wody, jako integralna część środowiska oraz siedliska dla zwierząt i roślin, podlegają ochronie, niezależnie od tego, czyją stanowią własność. Zatem legitymując się nieograniczonym prawem rzeczowym w postaci prawa własności musimy przestrzegać zasad ochrony wód, które stanowią granice wykonywania prawa własności. Z kolei celem ochrony wód jest utrzymywanie lub poprawa jakości wód, biologicznych stosunków w środowisku wodnym i na terenach podmokłych tak, aby dla:

- 1) jednolitych części wód powierzchniowych, niewydzielonych jako sztuczne lub silnie zmienione:
 - a) uniknąć niekorzystnych zmian w ich stanie ekologicznym i chemicznym,
 - b) osiągnąć lub zachować dobry stan ekologiczny i chemiczny;
- 2) sztucznych i silnie zmienionych jednolitych części wód powierzchniowych:
 - a) uniknąć niekorzystnych zmian w ich potencjale ekologicznym i stanie chemicznym,
 - b) dążyć do osiągnięcia lub zachować dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny;
- 3) jednolitych części wód podziemnych:
 - a) uniknąć niekorzystnych zmian ich stanu ilościowego i chemicznego,
 - b) odwrócić znaczące i utrzymujące się tendencje wzrostowe zanieczyszczenia powstałego w wyniku działalności człowieka,
 - c) zapewnić równowagę pomiędzy poborem i zasilaniem wód podziemnych,
 - d) zachować lub osiągnąć dobry stan ilościowy i chemiczny.

W ramach systemu ochrony wód należy podejmować działania, które będą odnosiły skutki prewencyjne. Oczywiście można podejmować działania inne niż wskazane w ustawie. Katalog działań mogących pozytywnie wpływać na ochronę wód nie jest zamknięty. Prawo wodne nie wprowadza zamkniętego katalogu zakazów, nakazów i ograniczeń, które mogą obowiązywać na terenie strefy ochronnej, dlatego dopusz-

czalne jest ustanawianie innych zakazów niż wymienione w ustawie. Jednak zakazy te nie mogą być dowolne, lecz muszą one być związane i służyć realizacji celu, dla którego zostały ustanowione – to jest zapobieganiu zmniejszenia przydatności ujmowanej wody lub wydajności ujęcia. Ustanowienie zakazu niespełniającego powyższego wymagania, należy uznać za niezgodne z ustawą.

Wyłączenia i zakazy ustanowione są natomiast wprost, gdzie ustawa stanowi, iż zabrania się wprowadzania ścieków:

- 1) bezpośrednio do wód podziemnych;
- 2) do wód:
 - a) powierzchniowych, jeżeli byłoby to sprzeczne z warunkami wynikającymi z istniejących form ochrony przyrody, utworzonych stref ochrony zwierząt łownych albo ostoi na podstawie o ochronie przyrody, a także stref ochronnych oraz obszarów ochronnych,
 - b) powierzchniowych w obrębie kąpielisk, plaż publicznych nad wodami oraz w odległości mniejszej niż 1 kilometr od ich granic,
 - c) stojących,
 - d) jezior oraz do ich dopływów, jeżeli czas dopływu ścieków do jeziora byłby krótszy niż 24 godziny;
- 3) do ziemi:
 - a) jeżeli byłoby to sprzeczne z warunkami wynikającymi z istniejących form ochrony przyrody, utworzonych stref ochrony zwierząt łownych albo ostoi na podstawie o ochronie przyrody, a także stref ochronnych oraz obszarów ochronnych,
 - b) zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego,
 - c) w pasie technicznym,
 - d) jeżeli stopień oczyszczania ścieków lub miąższość utworów skalnych nad zwierciadłem wód podziemnych nie stanowi zabezpieczenia tych wód przed zanieczyszczeniem,
 - e) w odległości mniejszej niż 1 kilometr od granic kąpielisk oraz plaż publicznych nad wodami.

Jednocześnie pozostawia się możliwość wprowadzania wówczas, gdy organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego ustali, że taka czynność nie koliduje z utrzymaniem dobrego stanu wód lub wymaganiami jakościowymi dla wód. Jeżeli powyższe przesłanki zostaną spełnione istnieje możliwość dokonania wprowadzenia:

- 1) wód opadowych lub roztopowych, wód z przelewów kanalizacji deszczowej oraz wód chłodniczych do wód powierzchniowych lub do ziemi, w odległości mniejszej niż 1 kilometr od granic kąpielisk i plaż publicznych nad wodami,
- 2) wód opadowych lub roztopowych do jezior oraz do ich dopływów, jeżeli czas dopływu ścieków do jeziora byłby krótszy niż 24 godziny,
- 3) wód chłodniczych, których temperatura nie przekracza $+26^{\circ}\text{C}$ albo naturalnej temperatury wody, do jezior oraz do ich dopływów, jeżeli czas dopływu ścieków do jeziora byłby krótszy niż 24 godziny,
- 4) ścieków.

Powyższe wyłączenia stanowią katalog enumeratywny, czyli zamknięty i wyczerpujący możliwość dokonania wprowadzenia ścieków. Działania, które będą podjęte wbrew wskazanym zakazom lub doprowadzą do ich obejścia będą stanowić naruszenia norm prawnych. Takie działanie będzie pozaprawne i w sposób oczywisty niezgodny z zasadami współżycia społecznego. Sytuacją wyjątkową będzie natomiast stan faktyczny określony na podstawie decyzji administracyjnej dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej który może zwolnić od zakazu wprowadzania do ziemi, w odległości mniejszej niż 1 kilometr od granic kąpielisk oraz plaż publicznych nad wodami, jeżeli wystąpi istotna potrzeba ekonomiczna lub społeczna, a zwolnienie nie spowoduje zagrożenia dla jakości wód.

Monitoring wód

Monitoring wód ma na celu pozyskanie informacji o stanie wód powierzchniowych i podziemnych dla potrzeb planowania w gospodarowaniu wodami oraz oceny osiągnięcia celów środowiskowych. Badania

i oceny stanu wód powierzchniowych oraz stanu wód podziemnych dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska, a zatem sam monitoring został wskazany jako zadanie własne o charakterze obowiązkowym administracji państwowej. W kompetencjach starosty leżą kwestie kontroli utrzymywania urządzeń melioracji wodnych szczegółowych przez zainteresowanych właścicieli gruntów lub spółek wodnych z możliwością szczegółowego określenia w decyzji szczegółowego zakresu obowiązków tym przedmiotom i terminów ich wykonania (G).

Administracja publiczna o charakterze zespolonym realizując swoje zadania statutowe realizuje jednocześnie cele monitoringu wód. I tak wojewódzki inspektor ochrony środowiska wykonuje badania wód powierzchniowych w zakresie elementów fizykochemicznych, chemicznych i biologicznych. Natomiast państwowa służba hydrologiczno-meteorologiczna wykonuje badania wód powierzchniowych w zakresie elementów hydrologicznych i morfologicznych. Z kolei państwowa służba hydrogeologiczna wykonuje badania i ocenia stan wód podziemnych w zakresie elementów fizykochemicznych i ilościowych. Wskazane podmioty współpracują z innymi działami administracji publicznej oraz między sobą realizując swoje obowiązki w dziedzinie monitoringu wód. W uzasadnionych przypadkach wojewódzki inspektor ochrony środowiska wykonuje, w uzgodnieniu z państwową służbą hydrogeologiczną, uzupełniające badania wód podziemnych w zakresie elementów fizykochemicznych, a wyniki tych badań przekazuje, za pośrednictwem Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, państwowej służbie hydrogeologicznej. Podobnie w uzasadnionych przypadkach Główny Inspektor Ochrony Środowiska w porozumieniu z Prezesem Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej dokonuje, na podstawie wyników badań kompleksowej oceny stanu wód na obszarach dorzeczy z uwzględnieniem podziału na regiony wodne. Uzyskane w ten sposób informacje przez centralny organ administracji państwowej umożliwiają mu przekazanie niezbędnych danych do naczelnego organu administracji państwowej w dziedzinie ochrony środowiska, w tym ochrony wód, jakim jest Minister Ochrony Środowiska. Na podstawie zebranych informacji Minister Ochrony Środowiska określa

wytyczne dotyczącego samego monitoringu, realizowanego przez instytucje podległe oraz kształtuje jego standardy.

Ochrona przed powodzią jest zadaniem organów administracji rządowej i samorządowej. Użytkownicy wód współpracują z organami administracji rządowej i samorządowej w ochronie przed powodzią, w zakresie określonym w przepisach ustawy oraz w odrębnych przepisach. Ochronę przed powodzią prowadzi się z uwzględnieniem map zagrożenia powodziowego, map ryzyka powodziowego oraz planów zarządzania ryzykiem powodziowym, natomiast wstępną ocenę ryzyka powodziowego przygotowuje Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej. Organy administracji rządowej i samorządowej są z kolei obowiązane do nieodpłatnego przekazywania danych niezbędnych do przygotowania wstępnej oceny ryzyka powodziowego, sporządzenia map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego oraz przygotowania planów zarządzania ryzykiem powodziowym organom przygotowującym i sporządzającym te dokumenty.

Ochrona przed suszą jest zadaniem organów administracji rządowej i samorządowej, gdzie prowadzi się ją zgodnie z planami przeciwdziałania skutkom suszy na obszarach dorzeczy oraz planami przeciwdziałania skutkom suszy w regionach wodnych.

Plany przeciwdziałania skutkom suszy zawierają:

- 1) analizę możliwości powiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych;
- 2) propozycje budowy, rozbudowy lub przebudowy urządzeń wodnych;
- 3) propozycje niezbędnych zmian w zakresie korzystania z zasobów wodnych oraz zmian naturalnej i sztucznej retencji;
- 4) katalog działań służących ograniczeniu skutków suszy.

Plany przeciwdziałania skutkom suszy na obszarach dorzeczy przygotowuje Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej i ministrem właściwym do spraw rozwoju wsi. Natomiast w przypadku wprowadzenia stanu klęski żywiołowej, w celu ograniczenia skutków suszy, dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej może, w drodze aktu prawa miejscowego, wprowadzić czasowe ograniczenia w korzysta-

niu z wód, w szczególności w zakresie poboru wody lub wprowadzania ścieków do wód albo do ziemi oraz zmiany sposobu gospodarowania wodą w zbiornikach retencyjnych.

Zakończenie

Prawo wodne wskazuje na najważniejsze elementy gospodarki wodnej w Polsce oraz określa podmioty administracji publicznej odpowiedzialne za jej sprawne i efektywne realizowanie. Mamy zatem do czynienia z ustanowieniem całego spektrum norm prawnych, których realizacja winna zapewnić ochronę wód w Polsce. Oczywiście należy zwrócić uwagę na działania prewencyjne oraz te, które będą poprawiały świadomość i bezpieczeństwo ekologiczne w zakresie ochrony wód. Wówczas taka ochrona będzie miała sens i będzie efektywnie wdrażana w życie. Administracja publiczna, mając liczne uprawnienia, musi zdać sobie sprawę również z obowiązków, które nakłada na nią Prawo wodne, otoczenie legislacyjne oraz zmieniająca się rzeczywistość.

Bibliografia

- [A] Ustawa z dnia 18 lipca 2001 roku - Dz. U. z 2005 roku, Nr 239, poz. 2019 j.t.
- [B] Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 16 stycznia 2009 r. II OSK 1874/07.
- [C] Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 8 stycznia 2008 r. II SA/Łd 1000/07.
- [D] Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 21 stycznia 2009 r. II SA/Kr 794/08.
- [E] Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 5 października 2007 r. II SA/Łd 477/07.
- [F] Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach z dnia 19 listopada 2008 r. II SA/Ke 674/08.
- [G] Postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 28 sierpnia 2008 r. II OW 34/08.

Law and administrative aspects of water protection in Poland

SUMMARY

Water Law regulates water management in accordance with the principle of sustainable development, in particular the development and protection of water resources, water use and water management. The legislature also clarified the matter of ownership of land and water and covered with water, and the principles of management of these components in relation to the assets of the Treasury. The statutory provisions indicate that water management is carried out in accordance with the principle of rational and comprehensive treatment of surface water resources and groundwater, including their quantity and quality and takes into account the principle of common interests and is accomplished through cooperation of public administration, water users and representatives of local communities so to get the maximum benefit to society.